Fejérmegyei Napló

Székesfehérvár, XXVII. évf. 72. 1920. Szombat, márc. 27.

Előfizetési árak

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve egy hóra 10 korona, negyedévre 30 korona, fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon sz. 205

Felelős szerkesztő: Hajós József.

A kékpénz válság megoldása.

A győztes antant békefeltételei közt lényeges pont, hogy az Osztrák Magyar jegybank felszámoljon s megszünjenek közös bankjegyei, felülbélyegeztessenek s majdan más jegyekkel pótoltatván, a forgalomból kivonassanak. E feltételt már teljesitették az államok, melyek a volt monarchia pénzeiből alakultak s a békeszerződést aláirták, vagy annak alapján mint az entente szövetségesei az ugynevezett kékpénz lebélyegzése régen befejeződött: Német ausztriában, Romániában, Jugoszláviában, lengyelországban s a cseh szlovák köztársaságban, hol a közös bankjegy forgó pénzjegy marad átmenetileg.

Magyarország most hajtja végre ezt a műveletet, nem volt oknak sietni vele, mert egyrészt a békekérdés nálunk még most is függőben van s igy a felülbélyegzés nem vált aktuálissá eddig. Másrészt az előző magyar kormányokat sürgősebb feladat foglalta el: a tanácsköztársaság értéktelen fehér pénzjegyeinek tömegével való leszámolás. Ez a művelet a devalvált fehér bankjegyekkel minden rázkódtatás nélkül megtörtént.

A kékpénz problémája most került napirendre nálunk. Kunfi Ödön pénzügyminiszter ugyan már a Huszár kabinet hónapjaiban tanulmányozta a kérdést s gondosan előkészitette a megoldási akciót, melyet a Simonyi Semadam kormány megalakulása után röntön végre is hajtott. A gondolat szerencsés, mert az akcióval három között kapcsol össze a pénzügyi, sőt közgazdasági viszonyainkat három hatalmas lépéssel lendíti előre, elsősorban eléri azt, hogy a kékpénz kötelező lebélyegzése által kontingentálni tudjuk a jegybank irányában Magyarország függő tartozását s a bankhitel, melyért Magyarország adós, nem zavarható össze többé azzal a hitellel, amit a jegybanktól a szomszéd államok igénybe vettek. Ennél is fontosabb a pénzforgalom szempontjából, hogy a kötelező lebélyegzés s a bélyegezetlen bankjegyek kimondott értéktelensége felszinre jönni kényszeriti ama sok száz miliónyi bankjegyet, amikhez az áruspekuláció a piac drágasága folytán könnyüszerrel jutott, de kamatoztatni nem tudván, butoral rejtegette, vagy mázsaszámra elásta a föld alá, de Korányi báró pénzügyminiszter rendelete, e holt értéktömegeket nemcsak arra készteti, hogy pénzforgalmuk vérkeringési rendszerébe visszatérjenek, hanem arról is gondoskodik, hogy az állam a kékpénzállomány 50 százalékáig kényszer kölcsönhöz jusson és saját polgárai legyenek a hitelezők, akiktől a bankjegyek felét elveszi a kincstár, de kötvényt ad helyettük, mely 4% kamatot hoz nekik s az állam irányában fizető eszköz gyanánt is felhasználható lesz, a rendelet tehát fedezetet biztosit hosszu időre e transakció által az államszükségletek irányában lehetővé teszi az államháztartás zavartalan menetét idegen tőke, vagy jobb bank kölcsön igénybevétele nélkül s gyümölcsözővé teszi a nemzeti vagyon ama tetemes részét, mely eldugott bankjegyzékben eddig holt érték gyanánt vesztegelt, a művelet ügyesen előkészitve a legjobb rendben indult meg s a kormány intézkedett kellőleg, hogy fennakadás nélkül mielőbb le legyen bonyolitható, de gondoskodnia kellett arról is, hogy a művelet törvényen alapuljon s a rendeleti uton megkezdett eljáráshoz a parlament jóváhagyása utólag beikkelyeztessék, a nemzetgyülés tegnap kezdte tárgyalni az erről szóló törvényjavaslatot, mi nem kétkedünk, hogy a nemzetgyülés készséggel megszavazza az utólagos indemnitást a rendelethez, mely a rögtönható cselekvés érdekében s a teljes siker biztositására mulhatatlanul szükséges volt, de reméljük a nemzetgyüléstől azt is, hogy a kékpénz válság megoldásához nemcsak legitim közjog, hanem a visszaélők ellenében a bankjegy elrejtők vele üzérkedők azt külföldre csempészők s a hamisitók üldözéséhez a legfoganatosabb büntetőjogi szankciót szintén meg fogja adni.

Legujabb telefon és távirati jelentések:

A Nemzeti Sajtótudósító Iroda jelenti:

Budapest. A pénzügyminiszter a pénzfelülbélyegzés határidejét ápr. 8-ig meghosszabbitotta.

Haga. Egyik tekintélyes holland lap igen érdekesen foglalkozik a magyar béke kérdésével. Azt irják, hogy a 3 millió magyar által lakott s jelenleg megszállott területeket vissza kell csatolni az anyaországhoz, mert teljesen lehetetlen hogy a békekerezelre felt magyar észrevételeket figyelmen kivül hagyják.

A magyarországi magyar kommunista vezérek [illegible] tőzafoli kor magyar kommunista vezérl. A jugoszlávok hajlandók őket kiszolgáltatni.

A magyarokvetek értekezlete szerdán a magyar békeszerződés pénzügyi részével foglalkozott.

A nemzetgyülésen ma a pénzfelülbélyegzési törvényjavaslatot tárgyalták. Giesswein rámutatott a javaslat hibáira.

Bpest I. kerületében Schlachta Margit a választáson eddig 640 szavazattal áll Csillery Géza [illegible] szemben.

Amszterdámban a tőzsdén a magyar pénz felülbélyegzése hatására a magyar értékpapirok jelentékenyen emelkedtek. Azt velik, hogy a magyar állambank valutája felülmulja majd — az ausztriait.

FELHIVÁS.

Auerbach József fehérnemü tisztitó több megrendelőjének fehérneműjét, csak lebélyegzett kék pénzért adta ki, s a postapénz elfogadását megtagadta.

Mindazok, kiket hasonló elbánásban részesitett, jelentkezzenek a körletparság rendészeti csoportjánál. (Steiner Jákó féle ház.)

— **Pénzlebélyegzés.** Egyes vidéki lapokban az a megtévesztő közlemény jelent meg, hogy a felülbélyegzessel az emberek nesiessenek, mert a kormány a határidőt meghosszabbitott s elrendelte, hogy abból további 25 százalékot levonjanak. A magyar távirati irodát illetékes helyről annak közlésére hatalmazták fel, hogy e hiresztelés valótlan s csak spekulánsok üzelmeire vezethető vissza.

— **Kiskertek kiosztása.** A Hitelszövetkezet a »telep mögött levő, kissé nehezebben munkálható, gyöpös területet hétfőn 29-én délután osztja ki konyhakerti célokra. A kertutalványok hétfőn délelőtt 10 órakor válthatók ki a Hitelszövetkezetben (Távirda u. 6.) Az előjegyzettek elsősorban számithatnak kertterületre. Az érdekeltek a kioszláshoz hozzanak magukkal 4—4 db. jelzőkarót.

— **Ezüstmise.** Lélekemelő ünnepély keretében folyt le a tegnapi ünnep délelőttjén Dernis István leánygymnasium hittanárának, valamint a Mária- és Agnes kongregatiók prézesének 25 éves papi jubileuma. Az ezüstmise alatt dr. Potyondy imre ünnepi beszédet mondott, a kongreganisták énekkara művészi nivón énekelt. Mise után az ünneplők nagy tömegével zsufolásig megtelt szeminárium épületében levő kongregatios terem. A leánygimnázium tanári kara és növendékei nevében Maron István igazgató üdvözölte a jubilánsot és méltatta 25 éves működésének sikeres eredményét. A lenygimnázium növendékeinek nevében Szabó Erzsébet lg. VII. o. t., majd a kongregatiók nevében Kenessey Erzsébet (Margit kongr.) — Beáb Ilonka (Agnes kongr.) és Jávor Istvánné (Asszonyok kongr.) üdvözölték. Az üdvözlések elhangzása után a jubiláns meleg szavakkal köszönte meg az ünneplést.

— **Közgyülést** tart Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én du. 3 órakor a városház nagytermében, melynek kiemelkedőbb pontjai: Tanácsi javaslat az épitészeti szakosztályban megüresedett [illegible] tárgyu előadások jutalmazására 3000 kor. megszavazása, — dr. Kerekes Lajos főjegyző nyugdijazása, — a város szinház bérbeadása, — özv. Virág Györgyné özvegyi nyugdijának megállapitása, — az 1917. évi zárószámadás tárgyalása, — a számvevőség ujjászervezése, — a városnál egyes hivatalokban létszámon felül alkalmazottak tovább alkalmazása, — a helypénzszedési szabályrendelet módositása és a kövezetvámszedési jog engedélyezése, illetve a kövezetvám dijtételének felemelése, — az első székesfehérvári gőzmalom által létesitendő sertésfiztalda részére szükséges telek eladása, — a városi jéggyár üzembehelyezésére szükséges 65.000 K költség megszavazása tárgyában.

— **A törvényszék** ma Gáspár Péter kislángi direktóriumi tagot hat havi börtönre és 700 korona pénzbüntetésre itélte. — Promper János kőmivest két rendbeli személyes szabadság megsértése miatt hat heti fogházzal sujtotta.

— **A szibériai** orosz hadifoglyok részére Kőmives István és neje Velenczei lakosok 300 koronát adományoztak.

Jegyezzetek! Jegyzéseket és befizetéseket a MAGYAR NEMZETI GAZDASÁGI BANK **részvényire,** darabonkint 105 koronás árban elfogad a SZÉKESFEHÉRVÁRI HITELSZÖVETKEZET.

Ez a legjobb befektetés! Már csak rövid ideig!

Egyes szám ára 40 fillér.

— **Felhivás a keletszibériában levő hadifogiyok hozzátartozóihoz.** A magyar királyi honvédelmi minisztérium hadifogoly csoportja felhivja azokat, akiknek Keletszibériában, különösen a tengermelléken levő táborban internált hozzátartozójuk részére segélyezés vagy hazaszállitás elősegitése céljából pénzt óhajtanak a magyar misszió utján küldeni, hogy az e célra szánt összeget dollárokban fizessék be e hó 29-én, 30-án de. 9—2 óráig a m. kir. honvédelmi minisztérium hadifogolycsoportjánál, Budapest, II. Szalag-utca 15. I. em. A pénzküldemények közvetitése csak a feladó veszélyére történhetik, vagyis annak ellopása, elkobzása, lefoglalása vagy más ezt következtében való elvesztése esetén sem a kincstár, sem a misszió téritést nem nyujt, ugyszintén a feladó viseli az esetleg szükségessé vált átváltásnál felmerülő veszteséget. Ha az átutalt pénzösszeg valami oknál fogva kézbesithető nem volna, ugyanabban a valutában fog visszafizettetni, a melyben az befizettetett, tekintet nélkül az időközben beálló árfolyamváltozásra.

— **A honvédelmi miniszter** magánfeleket kizárólag kedden, csütörtökön és szombaton de. 11 és 1 óra között fogad. A kihallgatásra jelentkezőket a parancsőrtisztek az előző napon jegyzik elő. Vidékről jövő katonai személyek jelentéseket minden nap tehetnek. Ha a fogadás napján nemzetgyülés van, a kihallgatás természetesen elmarad.

— **A keresztény munkásnők** szinelőadása nem várt módon sikerült csütörtökön. Nem akarunk senkit növelni dicsőiteni s kiemelni. A munkásnők egyesülete, mint szociális egyesület felülemelkedik ezen — s jó példával jár elő. Örülünk az első bemutatkozó nagy sikernek. Izléses s diszes volt az előadást. A néző közönségtől több tapintatosságot várhatna ember, de ez már divat az ősi koronázó városban. A munkásnők egyesülete legközelebb Husvét vasárnapján délután tart összejövetelt. Az első és második felvonás [illegible] Gáborné Fazekas Ilonka kell. A közönség többször megismételteté énekét.

— **Husvétkor** ebédet adok 15 palotaváros: gyermekek, kiknek szülők vagy rokonaiknak. Igénylők 1-ig jöjjenek hozzám. — *Kiss Kálmán*, vendéglős.

— **Cserhónok!** Felhivatnak a székesfehérvári cserhósz zászlóalj tagjai, hogy f. hó 27-én, szombaton du. 6 órakor a zászlóalj uj hivatalos helyiségében (Széchényi u. 20. sz.) parancskiadáson jelenjenek meg.

— **Internálás.** A rendőrség Dudás Ferenc Olaj-utca 44. szám a. lakost árdrágitás miatt, Stern Lajos kereskedőségédet pedig kommunizmus érzelmei miatt Hajmáskérre internálták.

— **Dr. PÁJZS SZANATORIUM** Székesfehérváron. Felvesz sebészeti bel- és szülészeti betegeket. Olcsó napi ápolási dijak. Elsőrangu ellátás, központi fütés. Bennlakó orvosok. Első, második és harmadik ápolási osztály.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazoknak, kik feledhetetlen jó édesapánk elhunyta alkalmából részvétüknek bármi módon kifejezést adták, ezuton mond hálás köszönetet, a gyászoló *Rostaházy család.* 423

— **Adomány.** Debrecenyi István az Oltáregyletnek 50 darab nyugta füzetet ajándékozott, amelyért hálás köszönetét fejezi ki az Elnökség.

— **Tilos a Hymnus éneklése** és cigánnyal való játszatása kávéházakban, mozikban stb. szórakozó helyeken. Katonai részről indult ki ez az eléggé nem helyeselhető rendelkezés. Sok esetben a berugott pasasok részegségükben valósággal profanizálták a minden magyar ember legszentebb imáját. Katonai megkesésésre a rendőrség a tilalmat elrendelte.

KERESZTES
DIVATARUHÁZÁBAN
TAVASZI tiszta gyapju férf kelmék dus választékban raktáron
Székesfehérvár, Városház-tér. Telefon 13.

223|1929.

Árverési hirdetmény.

Néhai Jókai Kurucz Borbála hagyatékát képező ingóságok, u. m. butorok, ág-, és ruhanemüek az 1894. évi XVI. t. c. 14. § a alapján örökhagyó lakásán (Szömörcze-utca 1. sz.) f. é. március hó 27-én 2 órakor alulirott által elfognak árverezretni.

Szfehérvár, 1920. márc. 25 én.

Major István,
424. tlitározó.

Hirdetmény.

Az április havi liszt, cukorpótló és dohányjegyek kiosztása 27-én szombaton kezdődik.

A jegykiosztások helye: Belváros Ibl Miklós-utcai iskola, Palotaváros Göbel János téri iskola, Tóváros Széchenyi-utcai iskola, Viziváros Rákóczi-utcai iskola, Felsőváros Öreg-utcai iskola (Plebánia épület.)

A jegykiosztás sorrendje az összes kerületekben: 27-én szombaton fél 2—4 óráig A, B, C, D és E betüsök, 29-én hétfőn F, G, H, I és J betüsök, kedden K és L betüsök, szerdán M, N, O és P, J-án csütörtökön délelőtt R, S és Sz, délután T, U, V és Z betüsök.

A kiirt sorrend a legszigorubban betartandó.

Figyelmeztetem a közönséget hogy jegyeit saját érdekében feltétlen vátsa ki, miután a jegykiadás 1-étől husvét utánig folytonosan szünetelni fog.

A beszolgáltatott hatósági könyvecskéket a jegykiosztás helyén a nyert számok ellenében fogják kiadni.

Székesfehérvár, 1920. március hó 26-án.

Dr. Zavaros Aladár
polgármester.

Apolló-szinház.
Péntek, szombat, vasárnap, március hó 26, 27 és 28 án:
Szenzáci sikerü filmattráció:
A préda
Dráma 4 felvonásban.
Főszerepő Gabriella Robine.
SZALON ZENEKAR!!
Előadások köznapokon 6 és 8 órakor. Vasár- és ünnepnapokon fél 5, 6 és 8 órakor. Rendes helyárak.

APRÓHIRDETÉSEK.

75. — **MÉHESGAZDÁK!** Több pénzt kaptok, ha ősszel nem fojtjátok le méheiteket! Az idei rajokhoz kölcsön szalmakasokat adunk, ha ezekben az élő méhcsaládokat a legmagasabb árban megvehetjük. Dunántuli Kereskedelmi Méhészet, Szombathely, Szily János-utca 22. szám. —

MÉHKAPTÁRAK ma roppant drágák! Méhészek helyezzék az idei rajokat szalmakasokba. Megrendelhetők bármely mennyiségben darabonként 33 koronáért a Dunántuli Kereskedelmi Méhészetnél, Szily János utca 24.

355. — **Allandóan raktáron van és kapható száraz hasáb, fürészelt és apritott tüzifa, koksz, faszén, kovács-szén továbbá összes gazdasági facikkek mindennemü bognár szerszámfák, szőllőkarók, sütőlapátok stb. Róth cégnél Széchenyi-u. 81|b. Telefon sz. 278.** 5—4

62. — **Női szalmakalapok** legujabb divatu átalakitását és festését a legjutányosabban vállalja: Polonyi Béla kalapos, Simor-utca 6. szám. 10—8

121. — **Forschner A. József** Hat. Eng Keresk. Vállalata, Kempelen tér 1. Közvetit: Ingót és ingatlant. Keresek: Uj vagy használt üzlet és lakberendezést, butort, stb.

361. — **Kárpitosmunkák a legszebben DONÁTH JENŐ** mühelyében békeanyagból készülnek. Ügyes fiut tanulónak felveszek. Alsókirály-sor 1. Telefon 52. 6—5

320. — **Száraz fürészelt és vágottfa** köbméterenkint is állandóan kapható Stark Samu fakereskedőnél, Széchényi u. 12. 10—7

389. — **Gépházi takarítónő** felvételik a Villamos-telepen.

A Szent Imre konviktus egy mindenesi, esetleg házmesteri felvesz.

391. — **Legmagasabb fokuszappanfőző** jégszóda ismét kapható: Deutsch füszerkereskedésében, [illegible] 10

417. — **Eladó** huszcser darab egészséges teljes hosszuságu ákác szőllőkaró. József-utca 3. Almássynál. 5—1

415. — **Dréher** sörraktárban egy erősebb mindenes fiu azonnal felvételik. 3—1

397. — **Egy sertésól** és férfi öltönyök eladók, fiuruhák liszlért elcserélhetők. Külsőbudai ut 6.

414. — **Recetojásokat** felesbe való kikeltésre bármily mennyiségben elfogadok. Dr. Csuja László Szent István utca 3. 3—1

426. — **Hunyadi-utcában** kert. gyümölcsössel eladó. Érdeklődni lehet Kert-u. 27. 3—1

379. — **Egy mindeneslány** leány sürgősen felvételik Kert-u. 46. szám. 4—2

377. — **A Zirci Rendház** (Nádor utca 8.) két konyhalányt és egy fütőt keres április elsejére. Jelentkezni lehet a házgondnoknál. 3 2

430. — **Méhkaptárok**, történelmi és egyházi könyvek eladók. Külső budai-ut 6. ház. 2—1

419. — **Burgonyát** cserelek cukorért. Tolnai u. 4. 2—1

421. — **Két uj fenyőfa** matt éjjeli szekrény eladó. Vihant Miklósnénál, Agonyi ut. 2—1

427. — **Uj lőszerszám** eladó. Haltér 19. 2—1

422. — **Megbizható házvezetőnőt** vagy gyermekteien hadi özvegyet keresek, aki a háztartás minden ágában jártas és föltétlen megbizható. Cim Kossuth ut 6. Hentes üzlet. Ugyanott egy állandó mosónő bennlakással felvételetik. 2—1

418. — **Felsőkirálysor** 13. sz. alatt egy borjas tehén eladó.

420. — **Széchényi-utca** 100. sz. alatt egy kazal árpaszalma és egy igáskocsi eladó. 2—1

Arany és esüst beváltás. A legmagasabb árban veszek aranyat, ezüstöt és brilliánsot. Márk, ékszerész Kossuth-utca 15.

429. — **Gazdaasszony** kerestetik pusztára, aki főzésben és baromfi tenyésztésben jártás, Jelentkezni lehet Grosz János Kossuth utca 9.

425. — **Trágyát** adok répáért, vagy szalmáért cserébe. Sütő u. 8.

428. — **Gépirást** tiz ujjas rendszert tanitok. Cim a kiadóhivatalban. Ugyan ott női kalap és cipők eladók.

416. — **Szabó munkásokat**, kik a szabászatban jártasak, azonnali belépésre keresünk. M. Kir. Munkaügyi és Népjóléti Minisztérium Rokkant intézete Budai uti barakk.

413. — **Egy utcai butorozott** szoba kiadó. Fütőház utca 8.

333. — **Száraz cserfa** fáért cserélnék zsirt. Megtudható a kiadóban.

407. — **Házcsere.** Sárbogárdon a főutca gócpontján levő 5 szobás jókarban levő házamat, mely üzletnek is megfelel, szükséges mellékhelyiségekkel, kerttel elcserélném Szfehérvári belvárosi, vagy ahhoz közel fekvő megfelelő házzal. Felvilágositás ad: Deutsch Hermann, Vilmos császár-tér 14.

388. — **Oltott mész** eladó. Gázutca 23. 3—3

382. — **Gazdasági iskolát** végeztem és bármiféle szőlőmunkát elvállalok. Cim a kiadóhivatalban.

384. — **Eladó** 1 ebédlő szekrény márvány lappal, 1 használt [illegible] vizmentes [illegible] ponyva. Uccai 13. Szilvi major, [illegible] helyt. 3—3

374. — **Füszerüzletbe** való és korcsma berendezés jó jégszekrénnyel és nagy tükörrel eladó. Volt 69-es laktanya, kantin.

375. — **Makulatur papir** kisebb-nagyobb tételekben eladó. Térmegi özsde, Vörösmarty-tér. 4—4

366. — **Egy hat éves herélt ló** eladó. Horog-u. 8. sz. 4—4

395. — **Teljes gyermek-kelengye** eladó. Cim a kiadóban. 2—2

409. — **Kiveszett szőllőt** lakással bérbe keresek. Cim a kiadóhivatalban. 2—2

Uránia-szinház.
Péntek, szombat, vasárnap, március hó 26, 27 és 28 án:
Olasz filmkülönlegesség!!
Pievra,
Főszereplő: BÉRTINI,
a legszebb olasz művész.
Kiegészitő műsor.
Előadások köznapokon 5 és 8 órakor. Vasár- és ünnepnapokon fél 5, 6 és 8 órakor. Rendes helyárak.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott